Bölüm 1

Ayrık Özne Zamirleri (Merfû Munfasıl Zamirler)

öğrenme çıktıları

1 Günlük Hayatımızda Arapça 1

1 Selamlaşmaya ilişkin sözcükleri kullanabilme

2 Ayrık Özne Zamirleri

2 Arapçadaki ayrık özne zamirlerini ezberleme ve yerinde kullanabilme, eril-dişil sözcükleri ayırt edebilme

3 Kendini Tanıt

3 Tanışma ve kendini tanıtmaya ilişkin sözcükleri kullanabilme

4 Mazi Fiil Çekimi (Di'li Geçmiş Zaman)

4 Di'li geçmiş zaman kipinde basit fiil çekme becerisi edinebilme

Anahtar Sözcükler الكَلِمَات المِفْتَاحية: • Zamirler الضَّمائِر • Ayrık Özne Zamirleri ضَمائِر المَرْفوع المُنْفَصِلَة • Mazi Fiil Çekimi تَصْرِيفُ الفِعْلِ الماضي • Tanışma تَعارُف • Selamlaşma تَحِيَّة

GİRİŞ

مُقَدّمَة

Bildiğiniz gibi özne, cümlenin temel ögelerinden biridir. Öznenin yerine kullanılan, onun yerini tutan sözcüklere özne zamiri diyoruz. Zamirler bir dilde ifadenin en güçlü ögelerinden birini oluşturur. Bu bölümde Arapçada merfû munfasıl zamirler adı verilen ayrık özne zamirlerini inceleme fırsatı bulacaksınız.

Türkçede üçüncü şahıs zamirleri tekil ve çoğul olarak, “o” ve “onlar” şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Arapçada ise Türkçedekinden farklı olarak iki kişiye yönelik “o ikisi”, “siz ikiniz” anlamında ayrık özne zamirleri de bulunmaktadır. Bazı zamirler cinsiyet bakımından erkek ve kadınlar için farklılık göstermektedir. Türkçe zamirlerde eril dişil ayrımı yoktur, ancak Arapçada bu ayrım vardır. Dolayısıyla Arapça ayrık özne zamirlerinin birinci şahıs dışındaki kullanımlarında hem eril formu, hem de dişil formu bulunur. Birinci şahıs zamirleri ise, cinsiyet bakımından farklılık göstermemektedir, çünkü konuşan zaten karşımızdadır.

Sizler bu bölümde, bir yandan ayrık özne zamirlerini ayırt etme ve bunları kullanabilme becerisi kazanırken, diğer yandan ayrık özne zamirlerinin içinde yer aldığı örnek kullanımlar vasıtasıyla biriyle selamlaşabilme ve kendinizi tanıtabilme becerisi elde edeceksiniz.

Öte yandan Arapçanın fiil çekimi yapısıyla tanışacak ve basit fiillerin di'li geçmiş zaman kipinde çekimini göreceksiniz. Bu ve bundan sonraki bölümlerde ele alınacak zaman kiplerinde örnek fiil olarak sürekli كَتَبَ (*ketebe* - yazdı) kullanılacaktır. Diğer fiil çekimlerinde zorlanmamak için كَتَبَ fiilinin ilgili zaman kiplerindeki çekiminin ezberlenmesi son derece önemlidir.

GÜNLÜK HAYATIMIZDA ARAPÇA 1

العَرَبِيَّة في حَياتِنا اليَوْمِيَّة ١

تَحِيَّة

عَلِي: السَّلامُ عَلَيْكُمْ يا أَحْمَد.
أَحْمَد: وَعَلَيْكُمُ السَّلام يا عَلِي.
عَلِي: كَيْفَ الحال؟
أَحْمَد: أَنا بِخَيْرٍ اَلْحَمْدُ لله. وأَنْتَ؟
عَلِي: أَنا بِخَيْرٍ، شُكْرًا.

Selamlaşma

Ali: Selamün aleyküm Ahmet.
Ahmet: Aleyküm selam Ali.
Ali: Nasılsın?
Ahmet: Allah’a şükür iyiyim, ya sen?
Ali: İyiyim, teşekkür ederim.

dikkat

Arapçada birinci tekil şahıs zamiri, “أَنا - *enâ*” biçiminde yazılır, ancak “*ene*” diye kısa okunur, zamirin sonundaki elif okunuşta dikkate alınmaz. Kendisinden önceki harfi “â” biçiminde uzatmak için kullanılan “elif” harfinin, yazılıp da okunmadığı ender durumlardan biri, “أنا” zamiridir.

dikkat

Arapların kişiye adıyla hitap edecekleri zaman nida edatı denen ve “ey” anlamına gelen “يا”yı isimden hemen önce kullandıklarına, fakat bu edatın Türkçe çeviriye yansımadığına dikkat ediniz.

زَيْنَب: مَرْحَبًا نُور، كَيْفَ الْحال؟
نُور: مَرْحبًا، شُكرًا يا زَيْنَب، أَنا بِخَيْر وأَنْتِ؟
زَيْنَب: أنا بِخَيْر أَيْضًا. شُكْرًا.

Zeypep: Merhaba Nur, nasılsın?
Nur: Merhaba, teşekkür ederim Zeynep, iyiyim, ya sen?
Zeynep: Ben de iyiyim, teşekkürler.

زَيْنَب: مَساءُ الخَيْر يا نُور
نور: مساءُ النُّور يا زَيْنَب.

Zeynep: İyi akşamlar Nur.
Nur: İyi akşamlar Zeynep.

مُحَمَّد: صباحُ الخَيْر يا سَليم.
سَلِيم: صباحُ النّورِ يا مُحَمَّد.

Muhammet: Günaydın Selim.
Selim: Günaydın Muhammet.

dikkat

Günaydın dediğimiz kişiyle olan samimiyetimize bağlı olarak gerek "günaydın" derken, gerekse "günaydın" hitabına cevap verirken daha samimi ifadeler de kullanabiliriz. Örneğin,

صَباحُ الفُل Günaydın (فُل, beyaz gül demektir.)
صَباحُ الوَرْد Günaydın (وَرْد , kırmızı gül demektir.)

الأمّ: لَيْلَة سَعِيدَة.
الإبْن: لَيلَة سَعِيدَة.

البِنْت: تُصْبِح عَلَى خَيْر.
الأَب: وَأَنْتِ مِنْ أَهْلِه.

Anne: İyi geceler.
Oğul: İyi geceler.

Kız: Allah rahatlık versin!
Baba: Sana da.

Öğrenme Çıktısı

1 Selamlaşmaya ilişkin sözcükleri kullanabilme

Araştır/ Tekrarla 1

Yukarıdaki diyalogları 3 kez defterlerinize yazınız ve selamlaşma ifadelerini ezberleyiniz.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Selamlaşma konusundaki ayet-i kerime ve hadis-i şerifleri inceleyiniz. Selamlaşmanın toplumsal hayattaki yerini ve önemini değerlendiriniz.

Anlat/ Paylaş

Arapça selamlaşma ifadelerini arkadaşlarınızla karşılıklı tekrarlayınız.

DİLBİLGİSİ: AYRIK ÖZNE ZAMİRLERİ (MERFÛ MUNFASIL ZAMİRLER)

القواعِد: ضَمائِر الرَّفْع المُنْفَصِلَة

Arapçada kişi zamirlerinin sayısı Türkçedekinden farklı olarak 14'tür. Bu farklılık, Arapçada eril-dişil ayırımı olmasından ve ayrıca iki kişiye özgü ikil zamirinin bulunmasından kaynaklanır. Diğer yandan Arapçada tüm sözcükler yapıları bakımından eril ve dişil olarak ayrılırlar. Eril için Arapçada *muzekker* (مُذَكَّر), dişil için *muennes* (مُؤَنَّث) ifadesi kullanılır. Sonu dişil te'si (tâ el-marbûta - ة) ile biten bütün sözcükler dişil kabul edilir. Örneğin;

DİŞİL		ERİL	
مُعَلِّمَة	(*mu'allime*) öğretmen	مُعَلِّم	(*mu'allim*) öğretmen
طَبِيبَة	(*tabibe*) doktor	طَبِيب	(*tabîb*) doktor
حَبِيبَة	(*habîbe*) sevgili	حَبِيب	(*habîb*) sevgili
حَدِيقَة	(*hadîka*) bahçe	بيت	(*beyt*) ev
نَظَّارَة	(*nazzâra*) gözlük	مَكْتَب	(*mekteb*) sıra; ofis

Dişil te'sinin harekesi özellikle konuşma dilinde söylenmez. Bu durumda "te" sesi de telaffuz edilmez ve kendisinden önceki harfin her daim fetha olan harekesinin okunmasıyla yetinilir.

Örneğin,

سَيّارَةٌ (*seyyâretun* veya *seyyâra*) araba
مُعَلِّمَةٌ (*mu'allimetun* veya *mu'allime*) kadın öğretmen
مُدِيرَةٌ (*mudîretun* veya *mudîra*) kadın müdür

} sözcükleri dişil (muennes) sözcüklerdir

Eril kelimelerin son harflerinin gerçek harekesi de konuşma dilinde çoğu zaman telaffuz edilmez, bu durumda son harf sükûn ile harekeliymiş gibi söylenir.

رَجُلٌ (*raculun* veya *racul*) adam
قَلَمٌ (*kalemun* veya *kalem*) kalem
كِتابٌ (*kitâbun* veya *kitâb*) kitap

} sözcükleri eril (muzekker) sözcüklerdir

✓ Arapçada dişil te'si ile biten sözcükler dışında "semâî muennes" adı verilen, yapıları itibariyle eril olan, ancak dişil bir kelime gibi kullanılan sözcükler de vardır. Semâî sözcüğü anlam olarak "duyuşa, işitmeye göre" demektir. Yani çocuk, çevresindekilerin bu sözcüğü dişil olarak kullandığını duyar ve kendisi de onu dişil olarak kullanır. Bu tür kelimelerin dişil oluşunun tek göstergesi, duyuştur, işitmedir. Örneğin; شَمْس (*şems*) güneş; دار (*dâr*) ev kelimeleri yapıları itibariyle eril görünseler de Araplar bu kelimeleri dişil olarak kullanagelmişlerdir.

Ayrık Özne Zamirleri (Merfû Munfasıl Zamirler)

Arapçada ayrık özne zamirleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Çoğul (Cem')	İkil (Tesniye)	Tekil (Mufred)			
هُمْ Onlar	هُمَا O ikisi	هُوَ O	Eril (muzekker)	Gâib	Üçüncü şahıs
هُنَّ Onlar	هُمَا O ikisi	هِيَ O	Dişil (muennes)	Gâibe	
أَنْتُمْ Siz	أَنْتُمَا Siz ikiniz	أَنْتَ Sen	Eril (muzekker)	Muhâtab	İkinci şahıs
أَنْتُنَّ Siz	أَنْتُمَا Siz ikiniz	أَنْتِ Sen	Dişil (muennes)	Muhâtaba	
نَحْنُ Biz		أَنَا Ben	Eril-Dişil (muzekker-muennes)	Mutekellim	Birinci şahıs

Arapçada üçüncü şahıs eriller **gâib** (غائِب); üçüncü şahıs dişiller **gâibe** (غائِبة), İkinci şahıs eriller **muhâtab** (مُخاطَب); ikinci şahıs dişiller **muhâtaba** (مُخاطَبة), Birinci şahıs ise **mutekellim** (مُتكَلِّم) olarak isimlendirilmektedir.

Arapça zamirler öznenin sayısı bakımından da farklı adlandırılırlar.

- **Tekil (mufred);**
- **İkil (musennâ),**
- **Çoğul ise (cem')** sözcüğü ile karşılanır.

Örneğin, mufred muzekker gâib (üçüncü tekil şahıs eril), mufred muennes gâibe (üçüncü tekil şahıs dişil)

dikkat

! Arapçada gerek zamir çekimi, gerekse fiil çekimi üçüncü tekil şahıs ile başlar. Erkek dominant olduğu için önce erkeğe özgü tekil, ikil ve çoğul kullanımı, ardından kadına ilişkin kullanım biçimi gelir. Aynı düzen ikinci şahıs için de geçerlidir. Birinci şahıs zamirleri, *ben* ve *biz*'den ibaret olup burada cinsiyet ayrımı söz konusu değildir. Çünkü konuşan zaten karşımızda durmaktadır.

! Kadınlı erkekli bir topluluğa hitap edilirken erile özgü kullanım esastır.

! Üçüncü şahıs ikil ile ikinci şahıs ikil zamirleri, eril ve dişil için ortaktır.

Örneğin,

Üçüncü tekil şahıs eril zamiri

هُو (*huva*): **o**

هُوَ مُعَلِّم.

O bir öğretmendir.

Üçüncü ikil şahıs zamiri (ortak)

هُما (*humâ*): **o ikisi**

هُمَا أَحْمَد وسَليم.

O ikisi Ahmet ve Selim'dir.

Üçüncü çoğul şahıs eril zamiri

هُمْ (*hum*): **onlar**

هُمْ أَحْمَد وَمُحَمَّد وعَلِي.

Onlar Ahmet, Muhammet ve Ali'dir.

Üçüncü tekil şahıs dişil zamiri

Arapça هِيَ (*hiye*): **o**

هِيَ مُعَلِّمة.

O bir öğretmendir.

Üçüncü ikil şahıs zamiri (ortak)

هُما (*humâ*): **o ikisi**

هُمَا زَيْنَب وخَدِيجَة.

O ikisi Zeynep ve Hatice'dir.

Üçüncü çoğul şahıs dişil zamiri

هُنَّ (*hunne*): **onlar**

هُنَّ مَرْيَم وَفَاطِمَة ونور و أَسْماء.

Onlar Meryem, Fatma, Nur ve Esma'dır.

İkinci tekil şahıs eril zamiri

Arapça أَنْتَ (*ente*): **sen**

كَيفَ أَنْتَ ؟

Nasılsın?

İkinci ikil şahıs zamiri (ortak)

أَنْتُما (*entumâ*): **siz ikiniz**

كَيْفَ أَنْتُمَا؟

Siz ikiniz nasılsınız?

İkinci çoğul şahıs eril zamiri

أَنْتُمْ (*entum*): **sizler**

كَيفَ أَنْتُمْ؟

Sizler nasılsınız?

İkinci tekil şahıs dişil zamiri

Arapça أَنْتِ (*enti*): **sen**

كَيْفَ أَنْتِ؟

Nasılsın?

İkinci ikil şahıs zamiri (ortak)

أَنْتُما (*entumâ*): **siz ikiniz**

كَيْفَ أَنْتُما؟

Siz ikiniz nasılsınız?

İkinci çoğul şahıs dişil zamiri

أَنْتُنَّ (*entunne*): **sizler**

كَيفَ أَنْتُنَّ؟

Sizler nasılsınız?

Birinci tekil şahıs zamiri Arapça أَنا (*ene*): **ben**

Ben bir öğrenciyim.

Ben bir öğrenciyim.

Birinci şahıs çoğul zamiri نَحْنُ (*nahnu*): **bizler**

Biz Nur, Muhammet, Zeynep ve Aliyiz.

İki kişi "biz" diye kendilerinden söz edecek olduğunda yine نَحْنُ (*nahnu*): **biz** zamirini kullanır:

Biz (ikimiz) Ahmet ve Leylayız.

Öğrenme Çıktısı

2 Arapçadaki ayrık özne zamirlerini ezberleme ve yerinde kullanabilme, eril-dişil sözcükleri ayırt edebilme

Araştır/ Tekrarla 2

Arapçadaki ayrık özne zamirlerini gösteren tabloyu 5 kez defterlerinize yazınız ve ezberleyiniz.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Türkçedeki ve Arapçadaki ayrık özne zamirlerini karşılaştırınız, Türkçede ikil zamir olmadığını fark ediniz.

Anlat/ Paylaş

Arapça zamirler konusunda öğrendiklerinizi ailenizle ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

عَرِّفْ نَفْسَك

KENDİNİ TANIT

مَرحَبًا. أَنا عَبْدُ الله. أنا طالِب. أنا مِنَ العِرَاق.
Merhaba. Ben Abdullah. Ben bir öğrenciyim. Iraklıyım.

مَرحَبًا. أَنا زَيْنَب. أنا طالِبَة. أَنَا مِنَ الأَرْدُن.
Merhaba. Ben Zeynep. Ben bir öğrenciyim. Ürdünlüyüm.

هَلْ عَبْدُ الله مُعَلِّم؟
Abdullah öğretmen mi?

لا. هُوَ طَالِب.
Hayır. O bir öğrenci.

هَلْ عَبْدُ الله عِرَاقِي؟
Abdullah Iraklı mı?

نَعَم، هُوَ عِرَاقِي.
Evet, o Iraklı.

هَلْ زَيْنَب طالِبة؟
Zeynep öğrenci mi?

نَعَم، هِيَ طَالِبَة.
Evet, o bir öğrenci.

هَلْ زَيْنَب مِصْرِيَّة؟
Zeynep Mısırlı mı?

لا. هِيَ أُرْدُنِيّة.
Hayır. O Ürdünlü.

السَّلامُ عَلَيْكُم. أَنا مَرْيَم. أنا طَبِيبَة. أنا مِن فِلسطِين.
Selamün aleyküm. Ben Meryem. Ben bir doktorum. Filistinliyim.

مَرحَبًا. أَنا أَحْمَد. أنا طَبِيب. أنا باكِستانِي.
Merhaba. Ben Ahmet. Ben bir doktorum. Pakistanlıyım.

هَلْ أَحْمَد مُهَنْدِس؟
Ahmet mühendis mi?

لا. هُوَ طَبِيب.
Hayır. O bir doktor.

هَلْ أَحْمَد مِنْ بَاكِسْتان؟
Ahmet Pakistanlı mı?

نَعَم، هُوَ مِنْ بَاكِسْتان.
Evet, o Pakistanlı.

هَلْ مَرْيَم مُعَلِّمَة؟
Meryem öğretmen mi?

لا. هِيَ طَبِيبَة.
Hayır. O bir doktor.

هَلْ مَرْيَم تُرْكِيَّة؟
Meryem Türk mü?

لا. هِيَ فِلَسْطِينِيَّة.
Hayır. O Filistinli.

Ülke başına مِن veya ülke sonuna nisbet yâ'sı (yâ'un-nisbe) eklenerek aidiyet anlamı elde edilir.

O, Iraklıdır. هُوَ عِرَاقِي = هُوَ مِنَ العِرَاق

O, Pakistanlıdır. هُو بَاكِسْتَانِي = هُوَ مِنْ بَاكِستَان

O, Ürdünlüdür. هِي أُرْدُنِيَّة = هِي مِنَ الأُرْدُن

O, Filistinlidir. هِي فِلَسْطِينِيَّة = هِيَ مِنْ فِلَسْطِين

	Dişil	Eril
Türk	تُرْكِيَّة	تُرْكِي
Lübnanlı	لُبْنانِيَّة	لُبْنانِي
Mısırlı	مِصْرِيَّة	مِصْرِي
Libyalı	لِيبِيَّة	لِيبِي
Tunuslu	تُونِسيَّة	تونِسِي
Fransız	فِرَنْسِيَّة	فِرَنْسِي
Ürdünlü	أُرْدُنِيَّة	أُرْدُنِي
Suriyeli	سورِيَّة	سُورِي
Pakistanlı	باكِسْتانِيَّة	باكِسْتانِي
Çinli	صِينِيَّة	صِينِي
İranlı	إيرانِيَّة	إيرانِي
Sudanlı	سُودانِيَّة	سُودانِي
Ummanlı	عُمَانِيَّة	عُمَانِي

Nisbet yâ'sı aslında şeddeli bir ye'dir, ancak şeddesi konuşma dilinde çoğunlukla telaffuz edilmez, uzun bir "î" sesiyle yetinilir. Dişil te'si eklendiği zaman şedde görünür hâle gelir.

Örneğin,

Tur-ki-yâ →	Tur-kî →	Tur-kiyy-e;	تُرْكِيَّة ←	تُركي ←	تُركيا
Sû-ri-yâ →	Sû-rî →	Sû-riyy-e;	سوريَّة ←	سوري ←	سوريا
Rûs-yâ →	Rû-sî →	Rû-siyy-e gibi.	روسيَّة ←	روسي ←	روسيا

Dikkat edileceği üzere sonu "…yâ - يا" ile veya elif (ا) ile biten ülke adlarına "-li, -lı" anlamındaki nisbet yâ'sı getirileceği zaman, önce sondaki bu "yâ" atılıyor, sonra "î - ي" nisbet yâ'sı getiriliyor.

Örnek:	Rûs-ya + î = Rûs-î = Rû-sî	روس – يا + ي : روسِي	Rus
	İs-bân-yâ + î = İs-bâ-nî	إسبان – يا + ي : إسباني	İspanyol
	Ke-ne-dâ + î = Ke-ne-dî	كند – ا + ي : كندي	Kanadalı
	Fi-ren-sâ + î = Fi-ren-sî	فرنس – ا + ي : فرنسي	Fransız

Öğrenme Çıktısı

3 Tanışma ve kendini tanıtmaya ilişkin sözcükleri kullanabilme

Araştır/ Tekrarla 3	İlişkilendir/ Karşılaştır	Anlat/ Paylaş
Defterinize kendinizi tanıtan cümleler yazınız.	Türkçede ve Arapçada kendimizi tanıtırken kullandığımız ifadeleri karşılaştırınız.	Ailenize ve arkadaşlarınıza Arapça kendinizi tanıtınız.

MÂZÎ FİİL ÇEKİMİ (Dİ'Lİ GEÇMİŞ ZAMAN)

تَصْرِيفُ الفِعْلِ الماضي

dikkat

Burada di'li geçmiş zamanda basit fiil çekimi verilmiş olup, fiil türleri ve diğer çekimler ikinci bölümde verilecektir.

Mâzî Bir Fiilin Örnek Çekim Tablosu (كَتَبَ, *ketebe*, yazdı)

Çoğul (Cem')	İkil (Tesniye)	Tekil (Mufred)			
هُمْ كَتَبُوا Onlar yazdılar	هُما كَتَبَا O ikisi yazdılar	هُوَ كَتَبَ O yazdı	Eril (muzekker)	Gâib	Üçüncü şahıs
هُنَّ كَتَبْنَ Onlar yazdılar	هُما كَتَبَتَا O ikisi yazdılar	هِيَ كَتَبَتْ O yazdı	Dişil (muennes)	Gâibe	
أَنْتُمْ كَتَبْتُمْ Sizler yazdınız	أَنْتُما كَتَبْتُمَا Siz ikiniz yazdınız	أَنْتَ كَتَبْتَ Sen yazdın	Eril (muzekker)	Muhâtab	İkinci şahıs
أَنْتُنَّ كَتَبْتُنَّ Sizler yazdınız	أَنْتُما كَتَبْتُمَا Siz ikiniz yazdınız	أَنْتِ كَتَبْتِ Sen yazdın	Dişil (muennes)	Muhâtaba	
نَحْنُ كَتَبْنَا Biz yazdık		أَنا كَتَبْتُ Ben yazdım	Eril-Dişil (muzekker-muennes)	Mutekellim	Birinci şahıs

dikkat

- İkinci şahıslarda zamirin sonundaki harekeli te'nin fiilin sonuna hep eklenmiş olduğunu ve üçüncü çoğul şahıs dişilden itibaren fiilin son harfinin sukûn ile harekelendikten sonra bu eklemelerin yapılmış olduğunu fark ediniz.
- Üçüncü şahıs eril çoğullarda çoğul vâvından sonra bir elif harfi getirilir. Bu elif, fiilin okunuşunda dikkate alınmaz. Yani fiil *ketebuvâ* biçiminde değil *ketebû* biçiminde okunur.
- Yukarıdaki tabloda yer alan her bir fiil çekimi, başında kullanılmış olan zamirle birlikte okunduğunda anlamlı bir cümle olmaktadır.

Sıkça kullanacağınız bazı fiiller;

ذَهَبَ	(*zehebe*) gitti	تَعِبَ	(*ta'ibe*) yoruldu
جَلَسَ	(*celese*) oturdu	دَرَسَ	(*derese*) ders çalıştı, okudu
دَخَلَ	(*dahale*) girdi	عَلِمَ	(*'alime*) bildi
خَرَجَ	(*harace*) çıktı	فَتَحَ	(*feteha*) açtı
شَرِبَ	(*şeribe*) içti	سَمِعَ	(*semi'a*) işitti

Öğrenme Çıktısı

4 Di'li geçmiş zaman kipinde basit fiil çekme becerisi edinebilme

Araştır/ Tekrarla 4

Yukarıdaki fiil çekimini üç kere defterinize yazınız ve ezberleyiniz, diğer örnek fiillerden üç tanesini seçerek di'li geçmiş zaman olarak tüm şahıslarla çekimini defterinize yazınız.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Arapça ve Türkçedeki di'li geçmiş zaman çekimini karşılaştırınız, Türkçede "birinci tekil şahıs", Arapçada ise "üçüncü tekil şahıs" ile başladığını, Arapçada hem eril hem dişil hem de ikil formlar için fiil çekimi olduğunu fark ediniz.

Anlat/ Paylaş

Arapçada di'li geçmiş zamanda fiil çekimi konusunda öğrendiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

alıştırmalar التَدْريبات

1- A. Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüğü seçerek tamamlayınız.

النُّور/ الخَيْر/ عَلَيْكُمْ/ اَلْحَمْدُ لله

1. السَّلام ....

الحال /عَلَيْكُم/ اَلحَمْدُ لله/ الخَيْر

2. أنا بِخَيْر ....

الخَيْر / شُكرًا / عَلَيْكُم / الحال

3. كَيْف ....

B. Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

– مَرْحبًا. كَيْف ....؟

– أنا................. شُكْرًا و.................؟

– ....بِخَيْر.

C.

– صَباحُ الخَيْر.

– ....

D.

– ....

– وأَنْتَ مِنْ أَهْلِه.

2- A. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunuz.

عَلِي: عَلِي لُبْنانِي. (لبنان)

زَيْنَب: زَيْنَب مِصْرِيَّة. (مصر)

أَحْمَد: .... (تركيا)

لَيْلَى: .... (ليبيا)

سَلِيم: .... (تونِس)

نور: .... (فرنسا)

عَبْدُ الله: .... (إسبانيا)

B. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri örneklerdeki gibi tamamlayınız.

Eril	Ben Türküm.	أنا تُرْكِي.	أنا مِن تُركِيا.
Dişil	Ben Türküm.	أنا تُرْكِيَّة.	أنا مِن تُركِيا.
Eril	Ben Mısırlıyım.	....	أنا مِنْ مِصْر.
Dişil	Ben Mısırlıyım.	....	أَنَا مِنْ مِصْر.
Eril	Ben Rusum.	....	أنا مِنْ رُوسيا.
Dişil	Ben Rusum.	....	أَنَا مِنْ رُوسيا.
Eril	Ben Tunusluyum.	....	أنا مِنْ تُونِس.
Dişil	Ben Tunusluyum.	....	أَنا مِنْ تُونِس.
Eril	O Kuveytli.	هُوَ كُوَيْتِي.	هُوَ مِنَ الكُوَيْت.
Dişil	O Kuveytli.	هِيَ كُوَيْتِيَّة.	هِيَ مَنَ الكُوَيْت.
Eril	O Japon.	....	هُوَ مِنَ اليابان.
Dişil	O Japon.	....	هِيَ مِنَ اليابان.
Eril	O Cezayirli.	....	هُوَ مِنَ الجَزَائِر.
Dişil	O Cezayirli.	....	هِيَ مِنَ الجَزَائِر.
Eril	Sen Yemenlisin.	أَنْتَ يَمَنِي.	أَنْتَ مِنَ اليَمَن.
Dişil	Sen Yemenlisin.	أَنْتِ يَمَنِيّة.	أَنْتِ مِنَ الْيَمَن.
Eril	Sen Faslısın.	....	أَنْتَ مِنَ المَغْرِب.
Dişil	Sen Faslısın.	....	أَنْتِ مِنَ المَغْرِب.
Eril	Sen İspanyolsun.	....	أَنْتَ مِنْ إِسْبانْيا.
Dişil	Sen İspanyolsun.	....	أَنْتِ مِنْ إِسْبانْيا.

C. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunız.

– هَلْ أَنْتَ طَالِب؟(طَبِيب)	– لا. أنا طَبِيب.
1. – هَلْ هِيَ مُعَلِّمَة؟ (مُدِيرة)	– ....
2. – هَلْ أنْتِ مُهَنْدِسَة؟ (طَبِيبَة)	– ....
3. – هَلْ هُوَ مُدِير؟ (مُهندس)	– ....
4. – هَلْ أَنْتَ طَبِيب؟ (مُعَلّم)	– ....
5. – هَلْ أنْتِ طَبِيبَة؟ (طالِبَة)	– ....

D. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunuz.

– هَلْ هِيَ تُرْكِيّة؟ (الأَرْدُن)	– لا. هِيَ أُرْدُنِيّة.
1. – هَلْ أنْتَ مِصْرِي؟ (اليَمَن)	– ....
2. – هَلْ أنْتِ فِلسْطِينِيَّة؟ (سُورِيَا)	– ....
3. – هَلْ أنْتِ رُوسِيَّة؟ (تُرْكِيَا)	– ....
4. – هَلْ هِيَ كُوَيْتِيَّة؟ (بَاكِستَان)	– ....
5. – هَلْ هُوَ مِصْرِي؟ (يابان)	– ....

E. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunuz.

– هَلْ أنْتَ إسْبَانِي؟	– نَعَم، أَنا إِسْبَانِي.
1. – هَلْ أنْتَ جَزَائِري؟	– نَعَم،.................
2. – هَلْ هِيَ يَمَنِيَّة؟	– نَعَم،.................
3. – هَلْ أنْتِ أُرْدُنِيَّة؟	– نَعَم،.................
4. – هَلْ هُوَ تُونِسِي؟	– نَعَم،.................
5. – هَلْ هِيَ إيطالِيَّة؟	– نَعَم،.................

3- A. Aşağıdaki boşlukları fiillerin doğru çekimiyle doldurunuz.

هُوَ .... (دَخَلَ)
نَحْنُ .... (جَلَسَ)
أَنْتُما .... (شرِبَ)
أَنْتَ .... (ذَهَبَ)
هُمْ .... (خَرَجَ)
زينب ونور .... (كَتَبَ)
هُنَّ .... (عَلِمَ)
أنا .... (جَلَسَ)

B. Aşağıdaki boşlukları uygun ayrık özne zamirleriyle doldurunuz.

بتول: مَرْحَبًا يا زينب. كيف الحال؟

زَيْنَب:.................بِخَيْر يا بَتول و.................؟

بَتُول:.................بِخَيْر الحَمْدُ لله. كَيْفَ أَحْمَد؟

زَيْنَب:.................بخَير يا بَتول وَكَيْفَ عَلي ومُحَمَّد؟

بَتُول:.................بِخَير، شُكْرًا.

4- Aşağıda cümleleri okuyunuz ve boşluğa yazınız.

عَلِيّ طالِب. هو تُرْكِي. زينب طالِبَة. هِيَ تُرْكِيَّة. عَليّ كَتَبَ وزَيْنَب كَتَبَتْ أَيْضًا.

صَباحُ الْخَيْر يا عَلِي وَصَباحُ النّور يا زَيْنَب. كَيْفَ الحال يا عَلِي وكَيْفَ الحال يا زَيْنَب؟ أنا أحْمَد، أَنا مُعَلّم. أَنا كَتَبْتُ، أَنْتُمْ أَيْضًا كتبتُمْ، أنا جَلَسْتُ، أَنْتُمْ أَيْضًا جَلَسْتُمْ ، هِيَ خَرَجَتْ وهُوَ خَرَجَ أيضًا، مَساءُ الخَيْر يا زَيْنَب، مَساءُ الْخَيْر يا أَحْمَد.

....

....

....

....

....

Ali öğrencidir. O, Türktür. Zeynep öğrencidir. O, Türktür. Ali yazdı, Zeynep de yazdı. Günaydın Ali, günaydın Zeynep. Nasılsın Ali? Nasılsın Zeynep? Ben Ahmet, ben öğretmenim, ben yazdım, siz de yazdınız. Ben oturdum, siz de oturdunuz. O çıktı (Zeynep), o da çıktı. İyi akşamlar Zeynep, iyi akşamlar Ali.

1 Selamlaşmaya ilişkin sözcükleri kullanabilme

Günlük Hayatımızda Arapça 1

Arapçada farklı selamlaşma ifadeleri bulunmaktadır. Bunlar günaydın, iyi akşamlar, iyi geceler, Allah rahatlık versin vb. ifadelerdir.

السَّلامُ عَلَيْكُمْ ، وَعَلَيْكُمُ السَّلام، مَرْحَبًا، صباحُ الخَيْر، صباحُ النّور، مساءُ الخَيْر، مَساءُ النُّور، لَيْلَة سَعيدَة، تُصْبِح عَلَى خَيْر، وَأَنْتَ مِنْ أَهْلِه

2 Arapçadaki ayrık özne zamirlerini ezberleme ve yerinde kullanabilme, eril-dişil sözcükleri ayırt edebilme

Ayrık Özne Zamirleri

Özne, cümlenin temel ögelerinden biridir. Öznenin yerine kullanılan, onun yerini tutan sözcüklere özne zamiri diyoruz. Zamirler bir dilde ifadenin en güçlü ögelerinden birini oluşturur. Arapçada kişi zamirlerinin sayısı Türkçedekinden farklı olarak 14'tür. Bu farklılık, Arapçada eril-dişil ayırımı olmasından ve ayrıca iki kişiye özgü ikil zamirinin bulunmasından kaynaklanır. Diğer yandan Arapçada tüm sözcükler yapıları bakımından eril ve dişil olarak ayrılırlar.

رَجُل adam sözcüğü eril bir sözcükken;

حَديقة bahçe sözcüğü dişil bir sözcük olarak karşımıza çıkar.

Ülke başına مِنْ veya ülke sonuna nisbet yâ'sı (yâ'un-nisbe) eklenerek aidiyet anlamı elde edilir. Aidiyet bildiren sözcüklerin de eril ve dişilleri bulunmaktadır. تُرْكِيّ – تُرْكِيَّة

3 Tanışma ve kendini tanıtmaya ilişkin sözcükleri kullanabilme

Kendini Tanıt

Tanışma ve kendini tanıtmaya dair temel sözcüklerden merhaba, nasılsın gibi ifadeler, kişinin ait olduğu uyruğu belirtmesi ve karşısındakinin hangi uyruğa ait olduğuna dair sorular sorabilmesi ve bu tür sorulara uygun cevaplar verebilmesi önemlidir;

"كَيْفَ الحال؟ أَنا بِخَيْر، اَلْحَمْدُ لله" gibi.

Bölüm içinde bu becerinin kazandırılmasına yönelik yeteri kadar diyaloga yer verilmiş, mensubiyete ilişkin yapıların ve kullanımların kavratılmasına yönelik gerekli açıklamalar yapılmıştır.

4 Di'li geçmiş zaman kipinde basit fiil çekme becerisi edinebilme

Mazi Fiil Çekimi (Di'li Geçmiş Zaman)

Basit fiillerin dili geçmiş zaman kipinde çekiminde örnek fiil olarak كَتَبَ (*ketebe*, yazdı) kullanılmıştır. Diğer fiil çekimlerinde zorlanmamak için كَتَبَ fiilinin ilgili zaman kiplerindeki çekiminin ezberlenmesi son derece önemli olup, ayrıca diğer bölümlerdeki morfoloji konularını anlayabilmesinin temel şartıdır.

1 صَباحُ الخَيْر ifadesine cevap olarak aşağıdakilerden hangisi **verilemez?**

A. صَباحُ النُّور
B. صَباحُ الفُل
C. صَباحُ الخَير
D. لَيْلَة سَعِيدَة
E. صَباحُ الْوَرْد

2 تُصْبِح على خَيْر ifadesinin cevabı olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A. صباحُ الخير
B. مساءُ الخَير
C. و أنتَ من أهْله
D. مساء النّور
E. ليلة سعيدة

3 –كَيْفَ ....؟

–أنا بخير الحمد لله.

Yukarıdaki boşluğa hangi sözcük getirilmelidir?

A. هُوَ
B. هِيَ
C. الحال
D. هُمْ
E. هُنَّ

4 Aşağıdakilerden hangisi bir zamir **değildir?**

A. هُنَّ
B. نحن
C. أنتما
D. أحمد
E. أنتَ

5 Aşağıdakilerden hangisi dişil zamirlerden biri **değildir?**

A. هِيَ
B. أنْتَ
C. أنْتِ
D. هُنَّ
E. أنْتُنَّ

6 Aşağıdaki sözcüklerden hangisi dişil bir sözcüktür?

A. رَجُل
B. قلَم
C. مُدَرِّس
D. كِتاب
E. سَيّارة

7 "Zeynep Lübnanlıdır." ifadesini karşılayan doğru cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A. زَيْنَب لبنان.
B. زَيْنَب لبنانيّة.
C. زَيْنَب لبنانيّ.
D. زَيْنَب لِيبِيّ.
E. زَيْنَب ليبيّة.

8 Aşağıdakilerden hangisi Arapçada bir geçmiş zaman fiilidir?

A. كِتاب
B. سيّارة
C. رَجُل
D. مُعَلّم
E. كَتَبَ

9 Arapçada dişillikle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır?**

A. Arapça dişil sözcüklerin olduğu bir dildir.
B. Görünüşü eril olsa da Arapçada duyuşa göre dişil olan sözcükler vardır.
C. Bazı dişil sözcüklerin sonunda tâ el-merbûta adı verilen bir harf bulunmaktadır.
D. Dişil sözcüğünün Arapça karşılığı muzekkerdir.
E. Dişil sözcüğünün Arapça karşılığı muennesdir.

10 ذَهَبَ (*zehebe*, gitti) fiilinin di'li geçmiş zaman ikinci şahıs eril ve dişil çoğul çekimi aşağıdaki şıklardan hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A. ذَهَبْتُم– ذَهَبْتُنَّ
B. ذهبوا – ذَهَبْنَ
C. ذَهَبتَ – ذَهَبْتُما
D. ذَهَبْتُ– ذَهَبْنا
E. ذَهَب– ذَهَبَتا

1. D	Yanıtınız yanlış ise "Günlük Hayatımızda Arapça 1" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
2. C	Yanıtınız yanlış ise "Günlük Hayatımızda Arapça 1" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
3. C	Yanıtınız yanlış ise "Günlük Hayatımızda Arapça 1" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
4. D	Yanıtınız yanlış ise "Ayrık Özne Zamirleri" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
5. B	Yanıtınız yanlış ise "Ayrık Özne Zamirleri" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
6. E	Yanıtınız yanlış ise "Dilbilgisi" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
7. B	Yanıtınız yanlış ise "Kendini Tanıt" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
8. E	Yanıtınız yanlış ise "Mâzî Fiil Çekimi" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
9. D	Yanıtınız yanlış ise "Dilbilgisi" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
10. A	Yanıtınız yanlış ise "Mâzî Fiil Çekimi" konusunu yeniden gözden geçiriniz.

1 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 1

A. Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüğü seçerek tamamlayınız.

1. السّلام عليكُمْ
2. أنا بخير الحمد لله
3. كيف الحال

B. Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

مَرْحبًا. كيف الحال؟

أنا بِخير شكرًا و أَنْتَ/ أَنْتِ؟

أنا بِخَيْر.

C.

صَباحُ الخَيْر.

صَباحُ النُّور/ صَباحُ الْخَيْر

D.

تُصْبِح عَلَى خَيْر.

وَ أَنْتَ مِنْ أَهْلِه.

1 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 2

A. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunuz.

أحمد تُرْكِي. (تركيا) /لَيْلَى لِيبِيّة. (ليبيا) /سليم تونسِي.(تونس) /نور فرَنْسِيّة. (فرنسا) /عبد الله إسباني. (إسبانيا)

B. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri örneklerdeki gibi tamamlayınız:

أَنا مِصْرِي./أنا مِصْرِيّة./أَنَا رُوسِي./أَنا رُوسِيّة./أَنا تُونِسِي./أَنا تُونِسِيّة.

هُوَ يابانِي./هِيَ يابانِيّة./هُوَ جَزَائِرِي./هِيَ جَزَائِرِيّة./أَنْتَ مَغرِبِي./أَنْتِ مَغْرِبِيَّة.

أَنْتَ إسبانِي. / أَنْتِ إسبانِيَّة.

C. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunuz.

1. لا. هِيَ مُدِيرة. 2. لا. أنا طَبِيبَة. 3. لا. هُوَ مُهنْدِس. 4. لا. أنا مُعَلّم.

5. لا. أنا طالِبَة.

D. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunuz.

1.لا. أَنا يمَنِي. 2. لا. أَنا سورِيّة.3. لا. أنا تُرْكِيّة. 4. لا. هِيَ بَاكِستانِيّة.

5. لا. هُوَ يَابَانِي.

E. Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi doldurunuz.

1. نَعَم، أنا جَزَائِري. 2. نَعَم، هِي يَمَنِيّة. 3. نَعَم، أنا أُرْدُنِيّة.

4. نَعَم، هُوَ تُونِسِيّ. 5. نَعَم، هِي إيطالِيّة.

Alıştırma 3

A. Aşağıdaki boşlukları fiillerin doğru çekimiyle doldurunuz.

هو دَخَلَ (دخل)

نحن جَلَسْنا (جلس)

أنتما شَرِبْتُما (شرِبَ)

أنتَ ذَهَبْتَ(ذهب)

هُمْ خَرَجُوا (خَرَجَ)

هما–مؤنث كَتَبَتا (كتب)

هنَّ عَلِمْنَ (عَلِمَ)

أنا جَلَسْتُ (جلس)

B. Aşağıdaki boşlukları uygun ayrık özne zamirleriyle doldurunuz.

بتول: مَرْحَبًا يا زينب. كيف الحال؟

زينب:أنا بخير يا بتول و أنتِ؟

بتول:أنا بخير الحمد لله. كيف أحمد؟

زينب:هو بخير يا بتول و كَيف عَلي و مُحمّد؟

بتول:هما بخير، شُكْرًا.

bölümün kelimeleri

كَلِماتُ القِسم

أَب (*eb*) **baba**

اِبْن (*ibn*) **oğul**

أُرْدُنِي (*urdunî*) **Ürdünlü**

إسْبانِي (*isbânî*) **İspanyol**

أُمّ (*umm*) **anne**

إيرانِي (*îrânî*) **İranlı**

أَيْضًا (*eydan*) **de, da, dahi**

إيطالِي (*îtâlî*) **İtalyan**

باكِسْتانِي (*bâkistânî*) **Pakistanlı**

بِنْت (*bint*) **kız**

بَيْت (*beyt*) **ev**

تُرْكِي (*turkî*) **Türk**

تَعِبَ (*ta'ibe*) **yoruldu**

تُونِسي (*tûnisî*) **Tunuslu**

جَزائِري (*cezâ'irî*) **Cezayirli**

جَلَسَ (*celse*) **oturdu**

حَبيب (*habîb*) **sevgili**

حَديقَة (*hadîka*) **bahçe**

خَرَجَ (*harace*) **çıktı**

دَخَلَ (*dahale*) **girdi**

دَرَسَ (*derese*) **ders çalıştı**

ذَهَبَ (*zehebe*) **gitti**

رَجُل (*racul*) **adam**

سَمِعَ (*semi'a*) **işitti**

روسِي (*rûsî*) **Rus**

سُودانِي (*sudânî*) **Sudanlı**

سُورِي (*sûrî*) **Suriyeli**

سَيَّارَة (*seyyâre*) **araba**

شَرِبَ (*şeribe*) **içti**

شَمْس (*şems*) **güneş**

صِينِي (*sînî*) **Çinli**

طَبِيب (*tabîb*) **doktor**

طالِب (*tâlib*) **öğrenci**

عِراقِي (*'ırâkî*) **Iraklı**

عَلِمَ (*'alime*) **bildi**

عُمَانِي (*'umânî*) **Ummanlı**

فَتَحَ (*feteha*) **açtı**

فَرَنْسِي (*firensî*) **Fransız**

فِلَسْطِينِي (*filestînî*) **Filistinli**

كَتَبَ (*ketebe*) **yazdı**

كُوَيْتِي (*kuveytî*) **Kuveytli**

لا (*lâ*) **Hayır**

لُبْنانِي (*lubnânî*) **Lübnanlı**

لِيبِي (*lîbî*) **Libyalı**

مُدِير (*mudîr*) **müdür**

مِصْرِي (*mısrî*) **Mısırlı**

مُعَلِّم (*mu'allim*) **öğretmen**

مَغْرِبِي (*mağribî*) **Faslı**

مَكْتَب (*mekteb*) **sıra; ofis**

مُهَنْدِس (*muhendis*) **mühendis**

نَعَمْ (*na'am*) **evet**

نَظَّارَة (*nazzâra*) **gözlük**

يابانِي (*yâbânî*) **Japon**

يَمَنِي (*yemenî*) **Yemenli**

